

Brusel 11. června 2026
(OR. en)

7468/26

Interinstitucionální spisy:
2025/0234 (NLE)
2025/0237 (COD)
2025/0241 (COD)

AGRI 199
AGRIFIN 81
FIN 433
CADREFIN 246
CODEC 1035
ENV 579
FORETS 85

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Delegation
Předmět: Společná zemědělská politika po roce 2027: flexibilita, subsidiarita
a společné cíle EU
– *politická rozprava*

Příloha této poznámky obsahuje informativní poznámku předsednictví a orientační otázky pro zasedání Rady pro zemědělství a rybolov konající se ve dnech 22. a 23. června 2026.

O reformě SZP po roce 2027 se jedná v kontextu velkých hospodářských, environmentálních a geopolitických výzev, kterým čelí evropské zemědělství. Zemědělci se potýkají s rostoucí volatilitou trhu, riziky souvisejícím s klimatem a s tlakem na příjmy. Zároveň musí evropské zemědělství zůstat konkurenceschopné, přispívat k cílům v oblasti životního prostředí, klimatu a potravinového zabezpečení a obstát i v budoucnu díky využívání nových technologií, inovací a provádění strategií, které povedou ke generační obměně. Členské státy si jsou těchto výzev a nutnosti vhodné SZP po roce 2027 vědomy, a opakovaně zdůrazňují, že je třeba, aby SZP byla jednodušší, flexibilnější a přiměřenější a byla lépe přizpůsobena vnitrostátní a regionální situaci.

Návrhy týkající se SZP po roce 2027 a související společné organizace trhů vycházejí ze zásady, že by SZP měla zůstat společnou politikou Unie a členským státům by měla být svěřena větší odpovědnost za to, jak plní společné cíle. Podpora SZP se na základě návrhů začleňuje do plánů národního a regionálního partnerství (plány NRP) s cílem zlepšit flexibilitu a umožnit členským státům navrhnout intervence odrážející jejich specifické potřeby a zároveň v případě nutnosti zachovat řízení a koordinaci na úrovni Unie.

V této souvislosti se předsednictví snažilo do konkrétních změn návrhů týkajících se společné zemědělské politiky a společné organizace trhů promítnout politickou poptávku po větší flexibilitě a subsidiaritě a po zjednodušení. Práce předsednictví na budoucím rámci SZP i na nařízení o společné organizaci trhů se řídila stejným politickým cílem: vybudovat spravedlivé, konkurenceschopné a odolné odvětví zemědělství, které obstojí i v budoucnu, a zároveň zachovat společnou povahu SZP a integritu vnitřního trhu.

Tento přístup je patrný, pokud jde o práci na vnitrostátních doporučeních SZP, která zůstávají nezávazná a mají členskými státy pomoci řešit klíčové výzvy v zemědělských a venkovských oblastech, aby bylo možné dosáhnout konkrétních cílů relevantních pro SZP.

Pro tuto práci bylo klíčovým prvkem převedení zvláštních ustanovení týkajících se SZP z širšího rámce plánů NRP do návrhů týkajících se společné zemědělské politiky a společné organizace trhů s cílem posílit soudržnost, čitelnost a srozumitelné fungování právní struktury SZP po roce 2027. Ačkoli bude budoucí SZP prováděna v rámci širší struktury plánů NRP, předsednictví se zasadilo o to, aby byla v návrzích týkajících se SZP a společné organizace trhů zohledněna specifická ustanovení, která jsou nutná pro jejich řádné fungování. Díky tomuto úsilí je zajištěno, aby byla flexibilita poskytnutá členskými státy, například při definování určitých prvků, zacílení podpory a navrhování intervencí podle vnitrostátních a regionálních podmínek, uplatňována v jasném rámci SZP a společné organizace trhů a zůstala v souladu s novým integrovaným modelem provádění.

Pokud jde o definici zemědělce, cílem předsednictví bylo zachovat kontinuitu a právní jistotu a zároveň se vyhnout příliš rigidní unijní definici, která by nezohledňovala rozmanitost modelů zemědělství v jednotlivých členských státech.

Na žádost členských států se řada povinných intervencí a opatření stala dobrovolnými, přičemž členské státy mají i nadále možnost určit, které z těchto alternativ mohou nejlépe přispět k naplnění společných evropských cílů a jakým způsobem toho dosáhnout. Tyto změny byly zavedeny s ohledem na cíl, jímž je zachování úrovně politických ambicí. V některých případech byla přeměna povinných opatření na dobrovolná doprovázena dodatečnými ustanoveními, která dále posilují ambice nařízení, ale způsobem, který poskytuje nezbytnou flexibilitu pro zohlednění specifických potřeb a podmínek členských států.

Cílem změn navržených předsednictvím je rovněž posílení subsidiarity a flexibility, pokud jde o podporu příjmu, tím, že umožňují zacílit podporu příjmu na základě plochy na zemědělce, kteří ji nejvíce potřebují, což určí členské státy, a zároveň zajišťují povinnou vyšší podporu příjmu pro mladé zemědělce, čímž se posílí podpora generační obměny.

Generační obměna se řešila rovněž prostřednictvím navrhovaných změn týkajících se podpory, kterou mají zemědělci obdržet v důchodovém věku. Namísto uplatňování vylučujícího přístupu předsednictví zkoumalo alternativu, která zahrnuje možnosti předávání zemědělských podniků dalším generacím. Cílem navrhovaného znění je podpořit přístup k půdě a předávání vedení zemědělských podniků a zároveň respektovat rozmanitost vnitrostátních důchodových systémů, struktur zemědělských podniků a podmínek nástupnictví.

Stejná logika byla uplatňována i v otázce zodpovědného hospodaření v zemědělském podniku. Předsednictví ve svém návrhu zachovává společný základ v podobě povinných požadavků na hospodaření a ochranných postupů, ale poskytuje členským státům flexibilitu, pokud jde o definování ochranných postupů na vnitrostátní nebo regionální úrovni s ohledem na zeměpisná a klimatická specifika a zvláštnosti produkce. Ve znění se rovněž stanoví flexibilita prostřednictvím výjimek a pro drobné zemědělce se zavádí přístup založený na proporcionalitě. Cílem je zajistit, aby systém zůstal z hlediska životního prostředí důvěryhodný a zároveň byl pro zemědělce a správní orgány přiměřenější a životaschopnější.

Předsednictví se snažilo členským státům poskytnout větší prostor pro navrhování intervencí podle jejich potřeb, zejména pokud jde o podporu příjmů, agroenvironmentální a klimatická opatření a školní projekt EU. Členské státy rovněž získaly flexibilitu, pokud jde o odvětví, pro která mohou navrhovat odvětvové intervence, jako je nové odvětví bílkovinných plodin, lnu nebo konopí. Předsednictví usilovalo o objasnění toho, že odvětvové intervence by se měly zaměřovat na diverzifikovaný a vyvážený přínos k příslušným specifickým cílům SZP, čímž se zachová tržní orientace této politiky.

Tato rovnováha se proto odráží i v práci předsednictví na společné organizaci trhů, kde potřeba posílit konkurenceschopnost a odolnost zemědělství Unie a zajistit potravinové zabezpečení vyžaduje společná pravidla i cílenou flexibilitu. V konkrétních odvětvích je cílem změn navrhovaných předsednictvím začlenit jasnější rámec Unie s prostorem pro vnitrostátní, odvětvová nebo územní specifika: pokud jde o konopí, vyjasněním pravidel produkce a uvádění na trh a současným zavedením záruk pro členské státy, pokud jde o provádění a kontroly, a potvrzením jejich schopnosti regulovat aspekty konečného užití v souladu s právem Unie; pokud jde o bílkovinné plodiny, vytvořením samostatného odvětví a zavedením přechodných pravidel uznávání s cílem podpořit rozvoj hodnotových řetězců bílkovin, aniž by došlo k narušení stávajících organizací; a pokud jde o cukr, zachováním společného smluvního rámce a jeho přizpůsobením skutečné situaci v produkci cukrové řepy i cukrové třtiny.

Stejný přístup se uplatňuje i v práci na dostupnosti dodávek, kde předsednictví usilovalo o posílení Unie, pokud jde o koordinaci, připravenost a sdílení informací v případě mimořádných událostí nebo závažných krizí, přičemž bude respektována odpovědnost členských států za organizaci vnitrostátních opatření, příslušných orgánů a rezerv podle jejich konkrétní situace.

Předsednictví se domnívá, že bylo dosaženo významného pokroku při vytváření vyváženého přístupu. Pokročily práce na řadě politicky důležitých prvků. Cílem dosud pojednaných změn je vyhovět požadavkům členských států ohledně flexibility, subsidiarity a zjednodušení a zároveň zachovat SZP jako společnou politiku Unie a zajistit, aby základní specifická pravidla SZP zůstala v rámci nové struktury plánů NRP soudržná a viditelná.

Ke konsolidaci práce Rady jsou však zapotřebí další politické pokyny. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem se delegace vyzývají, aby odpověděly na tuto otázku:

Předsednictví se snažilo nalézt správnou rovnováhu mezi třemi cíli: jasnějším a soudržnějším právním rámcem, větší flexibilitou pro členské státy a zachováním společných cílů Unie. Domníváte se, že znění předsednictví těchto cílů dosahuje a které části je třeba dále rozpracovat?
